

Aan
de gemeenteraad

Datum
Zaaknummer 2022-0085783

Betreft Beleidsregels vrijlating giften, schadevergoedingen en erfenissen (bijstandsverlening)

Vergadering van
Portefeuillehouder: Peter Heijkoop
Begrotingsprogramma Sociaal en Zorgzaam Dordrecht
Kernteam/Opgave: Stad - Zorg & Ondersteuning
Auteur: Marten Meinster
E-mail: m.meinster@dordrecht.nl
Verantwoordelijke:
Openbaar: Ja

Raadsinformatiebrief

Hoe zijn de bevoegdheden rond dit onderwerp verdeeld?

Alle uitvoerende taken en bevoegdheden, die bij of krachtens de Participatiewet, alsmede de daarop gebaseerde algemene maatregelen van bestuur en uitvoeringsregelingen, aan de colleges zijn toegekend, zijn gedelegeerd aan het Dagelijks Bestuur van de GR Sociaal Drechtsteden.

Wat is de aanleiding om deze informatie kenbaar te maken?

Door het Dagelijks Bestuur van de GR Sociaal zijn beleidsregels vastgesteld inzake de vrijlating van giften, schadevergoedingen en erfenissen voor de Drechtstedengemeenten, in het kader van de bijstandsverlening.

Wat is de te delen informatie?

Inwoners die (tijdelijk) niet in hun eigen inkomen kunnen voorzien kunnen een beroep doen op een bijstandsuitkering op grond van de Participatiewet. In de Participatiewet zijn regels opgenomen hoe om te gaan met middelen (in geld en natura) die bijstandsgerechtigden van derden ontvangen. Gemeenten hebben beleidsvrijheid om invulling te geven aan hoe giften en schadevergoedingen moeten worden beoordeeld en wat gezien kan worden als een verantwoorde gift. Gezien het minimumbehoeftekenmerk van de bijstand kan de vrijlating van giften niet onbeperkt zijn.

Wanneer giften niet leiden tot een duidelijke besparing op de kosten van levensonderhoud, zal vrijlating in beginsel mogelijk moeten zijn. Deze beleidsregels geven invulling aan wat gezien wordt als verantwoorde giften. Door giften niet altijd volledig in aanmerking te nemen, wordt voorkomen dat de Participatiewet een ontmoediging vormt voor de vrijgevigheid van instellingen of personen. Uitgangspunt is dat er ruimte gegeven wordt aan religieus, charitatief en particulier initiatief om inwoners met een bijstandsuitkering te ondersteunen, waarbij er gekeken wordt naar de persoonlijke situatie van de inwoner.

Samenvatting beleidsregels

Algemene vrijlating

Er is een algemene vrijlating van giften ingesteld per kalenderjaar tot een bedrag van € 1.200,- voor alleenstaanden en € 1.700,- voor alleenstaande ouders, gehuwden en belanghebbenden met een gezamenlijke huishouding. Hierbij is er geen onderscheid gemaakt tussen periodieke giften, incidentele giften en giften in natura. Erfenissen worden behandeld als zijnde incidentele giften en komen in aanmerking voor de algemene vrijlating. Wanneer er in een kalenderjaar meer giften

worden ontvangen dan voor de klant geldende vrijlating, wordt het meerdere in aanmerking genomen als inkomen of vermogen, afhankelijk van het karakter van de gift. Periodieke giften worden aangemerkt als inkomen. Periodieke giften zijn giften die binnen het kalenderjaar twee keer of vaker van dezelfde persoon of instelling worden ontvangen. Incidentele giften vallen onder vermogen en worden eerst opgeteld bij het vrij te laten vermogen^[1] van de klant voordat de gift invloed heeft op de bijstand.

Volledige vrijlating voor giften met een specifieke bestemming

Naast de algemene vrijlating is er voor een aantal giften met een specifieke bestemming bepaald dat deze altijd volledig vrijgelaten kunnen worden, omdat deze naar verwachting niet zullen leiden tot situaties die niet meer verenigbaar zijn met het minimumbehoeftekenmerk van de bijstand. Dit zijn onder andere giften voor medisch noodzakelijke kosten, giften die aantoonbaar bijdragen aan toekomstige arbeidsinschakeling of ontvangen giften van erkende charitatieve instellingen.

Schadevergoedingen

Wanneer er een schadevergoeding voor immateriële schade ('smartengeld') wordt toegekend, gaat het meestal om een zeer ernstige situatie. In een dergelijke situatie heeft de belanghebbende het recht om gecompenseerd te worden voor de geleden emotionele schade, zonder dat dit direct van invloed is op het recht op bijstand. Schadevergoedingen voor immateriële schade worden daarom niet volledig als vermogen aangemerkt. Aan de andere kant kan deze vrijlating niet onbegrensd zijn. Een bedrag ter hoogte van € 5.000,- wordt gezien als verantwoord. Wanneer de immateriële schadevergoeding hoger is, dan wordt 2/3 deel van het bedrag dat de vermogensgrens overschrijdt in aanmerking genomen als vermogen. Ook hierbij geldt dat het mogelijk is om maatwerk te leveren op basis van de omstandigheden van de inwoner.

Materiële schadevergoedingen worden altijd vrijgelaten. Schadevergoedingen met een loon dervend karakter worden altijd volledig in aanmerking gekomen als middel voor de bijstand, omdat het doel van deze vergoeding hetzelfde doel dient als waarvoor de bijstand bedoeld is, namelijk het voorzien in de noodzakelijke kosten van bestaan. Daarnaast zijn er schadevergoedingen aangewezen door het ministerie van SZW die altijd volledig vrijgelaten worden. Hieronder valt bijvoorbeeld de schadevergoeding voor gedupeerden van de toeslagenaffaire.

Meldplicht

Om een afweging te kunnen maken of een gift in aanmerking komt voor de algemene vrijlating of een volledige vrijlating, dient er altijd een melding gemaakt te worden bij ontvangst van giften en schadevergoedingen. Uitzondering op de regel zijn giften die ontvangen zijn van erkende charitatieve instellingen zoals de Voedselbank, Stichting Leergeld, of religieuze of maatschappelijke initiatieven met een goed doel. De reden hiervoor is dat inwoners niet zomaar in aanmerking komen voor dergelijke giften en er door deze organisaties vaak al gekeken is naar de situatie van de klant. Bij andere giften is dit niet het geval en zal de Sociale Dienst Drechtsteden deze afweging maken en bijhouden of het totaal bedrag van de niet vrij te laten giften zoals vastgelegd in de beleidsregels niet overschreden wordt.

Maatwerk

Het is onmogelijk om met alle scenario's rekening te houden in beleidsregels. Daarom is en blijft het bieden van maatwerk te allen tijde mogelijk waarbij er gekeken wordt naar de situatie van de klant.

[1] De vrij te laten vermogensgrens voor 2022 is vastgesteld op € 13.010,- voor alleenstaande ouders en gehuwd/samenwonenden, en € 6.505,- voor alleenstaanden.

Hoe verder na deze raadsinformatiebrief?

De beleidsregels zijn van kracht per 1 april 2022. Er wordt een communicatieplan uitgevoerd om inwoners te informeren over wat deze beleidsregels voor hen betekenen. Hierbij is aandacht voor heldere en positieve communicatie naar inwoners toe.

Welke kosten zijn verbonden aan het proces?

Gemeenten ontvangen van het Rijk een gebundelde uitkering (*BUIG*) voor het bekostigen van de uitkeringen in het kader van de Participatiewet, waaronder de bijstandsuitkering.

Wat zijn de belangrijkste gerelateerde besluiten?

Raadsinformatiebrief hoofdlijnennotitie Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Drechtsteden -
Raadsinformatiebrief;

Het college van Burgemeester en Wethouders

secretaris

loco-burgemeester